ՇԱԽՄԱՏ 2 դասարան, 64 դասաժամ

Նաիրա Նորայրի Մովսիսյան

2021-2022 ուս. տարվա թեմատիկ պլանավորում

«Շախմատ» առարկայի ուսուցման նպատակն է տարրական դպրոցի սովորողների մոտ խթանել որոնողական գործունեությունը՝ ուղղված փոփոխվող շախմատային իրավիճակներում կողմնորոշվելուն, շախմատային խնդիրների լուծման տարբերակներ գտնելուն, սովորողների կոնվերգենտ և դիվերգենտ, քննադատական և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնելուն:

հհ	ԴԱՍ	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ Սովորողը կարողանում է...	Դասագիրք Տետր էջեր
1.	1	Ծանոթություն շախմատի հետ	Զևավորել պատկերացում շախմատի՝ որպես մտածողության զարգացման գործիքի մասին: Ներկայացնել շախմատի պատմությունը: Զևավորել դրական վերաբերմունք շախմատ առարկայի նկատմամբ: Ուսուցանել խաղաքարերի անվանումները, խաղադաշտի ճիշտ տեղադրումը:	Պատմել դրվագներ շախմատի ստեղծման մասին: Անվանել և ցուցադրել շախմատի խաղաքարերը, անսխալ տեղադրել խաղադաշտը:	Գիրք էջ.3-5 Տետր էջ.3
2.	2	Հորիզոնականներ և ուղղաձիգներ	Ուսուցանել հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը:	Անվանել և ցուցադրել հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը:	Գիրք էջ.6 Տետր էջ.4-5
3.	3	Դաշտերի անվանումները	Ուսուցանել լատիներեն a b c d e f g h տառերը: Ուսուցանել դաշտերը:	Անվանել a b c d e f g h լատիներեն տառերը: Անվանել և ցույց տալ դաշտերը:	Գիրք էջ.7-8 Տետր էջ.6-7
4.	4	Անկյունագծեր	Ուսուցանել անկյունագծերը:	Անվանել և ցուցադրել անկյունագծերը:	Գիրք էջ.9 Տետր էջ.8
5.	5	Խաղադաշտի կառուցվածքը	Ուսուցանել շախմատի խաղադաշտի մասերը՝ կենտրոնը, թագուհու և արքայական թևերը, սպիտակների և սևերի կիսադաշտերը, եզրերը, անկյունները, սահմանային գիծը:	Անվանել և ցուցադրել շախմատային խաղադաշտի մասերը՝ կենտրոնը, թագուհու և արքայական թևերը, սպիտակների և սևերի կիսադաշտերը, եզրերը, անկյունները, սահմանային գիծը:	Գիրք էջ.10 Տետր էջ.9-10

6.	6	Խաղաֆարերի սկզբնական դասավորությունը	Ուսուցանել խաղաֆարերի սկզբնական դասավորությունը:	Դասավորել խաղաֆարերը սկզբնական դիրքով:	Գիրք էջ.6-7 Տետր էջ.11-12
7.	7-8	Արքա	Ուսուցանել արքա խաղաֆարի արժեքը, դերը, քայլը: Ուսուցանել արքա խաղաֆարի 2 կանոնները:	Պատմել արքայի դերի մասին: Կատարել քայլեր արքայով: Սահմանել արքա խաղաֆարի 2 կանոնները:	Գիրք էջ.13-16 Տետր էջ.7-8
8.	9-10	Թագուհի	Ուսուցանել թագուհի խաղաֆարի արժեքը, դերը, քայլը: Ուսուցանել թագուհիով միաժամանակյա հարձակումը:	Պատմել թագուհու դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր թագուհիով: Կատարել քայլեր թագուհիով՝ միաժամանակ հարձակվելով երկու խաղաֆարի վրա:	Գիրք էջ.17-20 Տետր էջ.15-16
9.	11-12	Շախ	Ուսուցանել շախը, շախից ազատվելու ձևերը:	Սահմանել շախը, շախ տալ, ցույց տալ շախից ազատվելու ձևերը:	Գիրք էջ.21-24 Տետր էջ.17-20
10	13	Շախ և մատ	Ուսուցանել մատը:	Սահմանել մատը, մատ անել, ցույց տալ՝ ինչպես պաշտպանվել մատից:	Գիրք էջ.25-26 Տետր էջ.21-22
11	14	Քայլ դեպի մատ	Ամրապնդել մատ անելու հմտությունները:	Մատ անել, ցույց տալ՝ ինչպես պաշտպանվել մատից:	Գիրք էջ.27-28 Տետր էջ.23-25
12	15	Պատ	Ուսուցանել պատը	Սահմանել պատը, պատ անել, ցույց տալ՝ ինչպես խուսափել պատից:	Գիրք էջ.29-31 Տետր էջ.26-27
13	16-17	Նավակ	Ուսուցանել նավակ խաղաֆարի՝ արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել նավակի դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր նավակով: Կատարել կրկնակի հարված նավակով:	Գիրք էջ.32-36 Տետր էջ.28-31
14	18	Դաս-մրցույթ Մատ 1 քայլից	Մրցույթի միջոցով կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում՝ խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Ստեղծել մատ 1 քայլից:	Տետր էջ.31
15	19-20	Փիղ	Ուսուցանել փիղ խաղաֆարի՝ արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել փղի դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր փղով:	Գիրք էջ.37-40 Տետր էջ.32-35

				Կատարել կրկնակի հարված փղով:	
16	21-23	Ձի	Ուսուցանել ձի խաղաքարի՝ արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել ձիու դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր ձիով: Կատարել կրկնակի հարված «պատառաքաղ» ձիով:	Գիրք էջ.41-45 Տետր էջ.36-40
17	24	Դաս-մրցույթ Մատ **1** քայլից	Մրցույթի միջոցով կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում՝ խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Ստեղծել մատ **1** քայլից:	Տետր էջ.41
18	25-26	Զինվոր	Ուսուցանել զինվոր խաղաքարի՝ արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմել զինվորի դերի, արժեքի մասին: Կատարել քայլեր զինվորով: Կատարել կրկնակի հարված «պատառաքաղ» զինվորով:	Գիրք էջ.46-49 Տետր էջ.43-44
19	27	Դաս-մրցույթ Մատային դիրքերի ստեղծման	Մրցույթի միջոցով ուսուցիչը զարգացնում է ստեղծագործական մրածողությունը, նաև կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում՝ խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, զինվոր, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Ստեղծել մատային դիրքեր:	Տետր էջ.45
20	28	Զինվորի փոխարկումը	Ուսուցանել զինվորի փոխարկումը:	Փոխարկում է զինվորը այլ խաղաքարի, ելնելով իրավիճակից:	Գիրք էջ.50-52 Տետր էջ.46-47
21	29-30	Կողանցիկ վերցնելը	Ուսուցանել կողանցիկ վերցնելը:	Մեկնաբանում է կողանցիկ վերցնելը, ցույց է տալիս:	Գիրք էջ.53-56 Տետր էջ.48-51
22	31	Կրկնություն	Կրկնության կազմակերպում վիկտորինայի միջոցով:	Պատասխանում է հարցերին, ցույց է տալիս ցուցադրական խաղադաշտին օրինակներ:	
23	32	Դաս-մրցույթ Մատային դիրքերի ստեղծման	Մրցույթի միջոցով ուսուցիչը զարգացնում է ստեղծագործական մրածողությունը, նաև կատարել ամփոփում և ձևավորող գնահատում՝ խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, զինվոր, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Ստեղծել մատային դիրքեր:	Տետր էջ.45 Կարելի է նորից օգտվել 45 էջի նմուշներից, ավելացնելով զինվորներ:

24	33-34	Փոխատեղում	Ուսուցանել փոխատեղումը, նպատակը, կանոնները:	**Բացատրել** փոխատեղման նպատակը և կանոնները:	Գիրք էջ.57-60 Տետր էջ.48-51
25	35	Սկզբնախաղի հիմունքները	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները սկզբնախաղում:	**Բացատրել** խաղը վարելու հիմունքները, **կիրառում է** դրանք:	Գիրք էջ.61 Տետր էջ.48-51
26	36	Թեմատիկ խաղի դաս Սկզբնախաղի հիմունքները»	Ստացած գիտելիքը կիրառելու հնարավորության ստեղծում:	Կիրառում է սկզբնախաղի հիմունքները խաղում:	Թեմատիկ խաղ «Սկզբնախաղի հիմունքներ»
27	37-38	Մանկական մատ	Ուսուցանել մանկական մատը:	Մեկնաբանում է և իրականացնում է մանկական մատ:	Գիրք էջ.62-65 Տետր էջ.55-58
28	39	Կապ	Ուղղորդել՝ տարբեր իրավիճակներում որոնել, գտնել և կիրառել մարտավարական հնարքներ: Ուսուցանել «կապ» մարտավարական հնարքը:	**Ցույց տալ** և **բացատրել** մարտավարական հնարքը, **կիրառել** այն:	Գիրք էջ.66-67 Տետր էջ.59
29	40	Դաս-մրցույթ. Դիրքերի ստեղծում կապ մարտավարական հնարքով	Ստեղծել ստեղծագործական միջավայր, ուղղորդել սովորողներին ինքնուրույն ստեղծագործելու մարտավարական հնարք կապը:	**Ստեղծել** մարտավարական հնարք կապը 3 և ավելի խաղաքարերով :	Տետր էջ.60
30	41	Միջնախաղի հիմունքները	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները միջնախաղում:	**Բացատրել** միջնախաղում խաղը վարելու հիմունքները, կիրառել դրանք:	Գիրք էջ.68-69
31	42	Թեմատիկ խաղի դաս Միջնախաղի հիմունքները»	Ստացած գիտելիքը կիրառելու հնարավորության ստեղծում:	Կիրառում է միջնախաղի հիմունքները խաղում:	Թեմատիկ խաղ «Միջնախաղի հիմունքներ»
32	43	Քայլի գրանցումը	Ուսուցանել քայլի գրանցումը:	Տեղորոշում և գրանցում է շախմատային քայլերը:	Գիրք էջ.70-71 Տետր էջ.61-62
33	44	Կրկնակի հարված պատառաքաղ	Ուղղորդել՝ տարբեր իրավիճակներում որոնել, գտնել և կիրառել մարտավարական հնարքներ:	**Ցույց տալ** և **բացատրել** մարտավարական հնարքը, **կիրառել** այն:	Գիրք էջ.72-73 Տետր էջ.63
34	45	Դաս-մրցույթ. Կրկնակի հարված մարտավարական հնարքով դիրքերի ստեղծում	Ստեղծել ստեղծագործական միջավայր, ուղղորդել սովորողներին ինքնուրույն ստեղծագործելու մարտավարական հնարք կրկնակի հարվածով դիրքեր ստեղծելուն:	Ստեղծել մարտավարական հնարք կրկնակի հարված 3 խաղաքարերով:	Տետր էջ.64
35	46	Ոչ-ոքին շախմատում, հավերժական շախ	Ուսուցանել ոչ-ոքին:	**Սահմանել** հավերժական շախը, **ցույց տալ**՝ ինչպես հավերժական շախ տալ:	Գիրք էջ.74-75 Տետր էջ.65

			Ձևավորել անելանելի իրավիճակներում ելքեր փնտրելու հմտություններ:		
36	47	Վերջնախաղի հիմունքները	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները վերջնախաղում:	**Բացատրում է** խաղը վարելու սկզբունքները, **կիրառում** է խաղում:	Գիրք էջ.76
37	48	Թեմատիկ խաղի դաս «Վերջնախաղի հիմունքները»	Ստացած գիտելիքը կիրառելու հնարավորության ստեղծում:	Կիրառում է վերջնախաղի հիմունքները խաղում:	Թեմատիկ խաղ «Վերջնախաղի հիմունքները»
38	49	Մատ թագուհիով և նավակով	Ուսուցանել թագուհիով և նավակով մատը: Ձևավորել սովորողների մոտ պլանավորման նախագիտելիքներ:	**Բացատրել**, **ցույց տալ** թագուհու և նավակի համագործակցային քայլերը և **ստեղծել** մատային դիրքեր:	Գիրք էջ.77 Տետր էջ.67
39	50-51	Մատ 2 նավակով	Ուսուցանել 2 նավակով մատը:	**Բացատրել**, ցույց տալ երկու նավակների համագործակցային քայլերը և **ստեղծել** մատային դիրքեր:	Գիրք էջ.78-82 Տետր էջ.40-41
40	52	Փոխանակում: Խաղաքարերի մոտավոր արժեքները	Ուսուցանել խաղաքարերի մոտավոր արժեքներով կատարել համարժեք, կամ շահավետ փոխանակումներ:	Թվարկել խաղաքարերի մոտավոր արժեքները, կատարել փոխանակումներ:	Գիրք էջ.83-84 Տետր էջ.69
41	53-55	Պաշտպանություն	Սովորողների միջոցով բացահայտել պաշտպանական հնարավորությունները:	Որոնում և գտնում է խնդիրը, գտնում է ուղիներ խնդրի լուծման համար:	Գիրք էջ.85-90 Տետր էջ.70-72
42	56-57	Մատ վերջին հորիզոնականում	Ուղղորդել՝ տարբեր իրավիճակներում որոնել, գտնել և կիրառել մարտավարական հնարքներ:	Որոնում և գտնում է մարտավարական հնարքը, իրականացնում է այն:	Գիրք էջ.91-94 Տետր էջ.73
43	58-60	Գործնական խաղ	Գործնական խաղի միջոցով ամրապնդել սովորողների գիտելիքները: Ձևավորել մտածված որոշումներ ընդունելու հմտություններ, ձևավորել ինքնուրույն ուշադրությունը կենտրոնացնելու, հույզերը կառավարելու, մրցակցին ապրումակցելու կարողություններ:	Պահպանելով խաղը վարելու հիմունքները ցուցադրում է տրամաբանված խաղ:	
44	61-64	Գործնական խաղ Ներդասարանական և ներդպրոցական խաղեր	Խաղերի միջոցով սովորողների մոտ ձևավորել թիմային մտածողություն, համագործակցելու, ապրումակցելու, ազնիվ պայքարելու հմտություններ:	Պահպանելով խաղը վարելու հիմունքները ցուցադրում է տրամաբանված խաղ:	